

finde, det var noget kunstigt noget, at have to Forslag om et Emne. Det er det ikke, det er ganske naturligt og parlamentarisk berettiget, og der vilde ikke i nogen Henseende være noget at risikere. Det vilde sandsynligvis ogsaa være en rigtig god Foranstaltning overfor Landstinget, der jo ikke med særlig Begejstring gaar til noget denne Sag vedrørende — det kan man ikke forlange —, men som paa den anden Side vel har saa megen Æresfølelse, at det vilde nødes til at være med i Arbejdet efter de grundlovmæssige Former. Det vilde rimeligvis være et Tryk paa det at have den anden Lov ved Siden af. Man vilde da kunne sige: Ja, vær's artig, nu kunne I vælge, ville I have Grundlovsændringen, som i flere Henseender vist interesserer eder nærmere, eller ville I være belavede paa det andet; det foreligger færdigt, saa kunne I sige eders Mening om det. Jeg betragter det ikke som noget umuligt; jeg kunde tænke mig den Stilling, hvor jeg vilde have anbefalet at gaa den Vej allerede tidligere, naar man dog vidste, at Sagen havde sine Vanskeligheder. Og der var ikke noget at risikere, hvis begge Forslag bleve vedtagne. Saa barnagtige ere vi ikke, enhver Forslagsstiller har jo Lov til at tage sit Forslag tilbage, og det vilde enhver finde var det naturligste, hvis det viste sig, at man ikke i Øjeblikket havde Brug for saadan en Valglov. For øvrigt vilde det aldrig være nogen Skade til, at man derigennem fik hele Bearbejdelsen af Valgkredsmaterialet i Gang. Det vilde have sin Betydning; der er jo allerede gjort en Del, og det vilde have været let at gøre noget mere.

Jeg anbefaler som sagt mine Meningsfæller og de andre — det kunde jo være, der var enkelte udenfor de skarpe Parti-grænser, der kunde føle Samvittigheden slaa i sig ved denne Lejlighed, hvor det maaske er sidste Gang i denne Samling, vi faa Lov til at røre ved dette kildne Grundlovs-spørgsmaal — at stemme for den af Forespørgerne stillede Dagsorden.

I hvert Fald burde man dog sige, at lykkes det ikke Konseilspræsidenten at gennemføre Sagen i den Form, han selv har valgt og faaet Lov til at manøvrere med, saa er det hans eget Værk, idet han, jeg kan gerne sige, ikke har været saa klog som vi andre, hvis det nu gaar i Stykker. Vi andre have dog sagt, at man kunde gaa en anden Vej, som er nok saa sikker og naturlig, men den vilde han ikke høre Tale om, og han fik saa Lov til at gaa den Vej, han vilde. Nu staar han

som saa mange selvkloge og faar maaske Skam til Tak; det er der desværre nærmest Udsigt til. Jeg siger det ikke af Skadefryd, men med Beklagelse, for en Del af den ynkværdige Stilling, som Konseilspræsidenten er i, falder ganske vist tilbage paa det danske Folk med dets Forventning om, at under Parlamentarismen skulde en ny og smukkere og sikrere Tid oprinde. En Del af Skyggen for denne Regeringens Stilling falder paa den almindelige Befolkning, saaledes at jeg i Virkeligheden beklager det baade for Regeringens og Demokratiets Skyld, at denne Regering i den Grad har vanrøgtet sin Plads og er kommen til at staa saa ynkværdigt, som denne Sag er det mest talende Billede paa, skønt der er saamænd Smaabilleder nok at hænge op ved Siden af.

Altsaa min bedste Anbefaling for Forespørgernes Forslag til Dagsordenen og min Fraraaden fra at gaa med til den Tillids-erklæring, som Reformpartiet her som ved andre Lejligheder alene har at skilte med overfor sin Regering.

Neergaard: Naar dette Ting har fulgt Regeringen med Hensyn til dens Forslag om at løse Valgkredsspørgsmaalet gennem en Grundlovsændring, tror jeg, at det i alt Fald for den langt overvejende Del af dette Tings Vedkommende er, fordi man anser den Ordning, der ad den Vej kan fremkomme og som jo i Grundtrækkene er angivet af den højtærede Konseilspræsident, for bedre end den, der vil fremkomme ved Optyldelsen af Grundlovens nuværende Bud, som jo vilde føre til et meget stort Antal Folketingskredse, noget, jeg ikke tror, at der her i Tinget og heller ikke i Befolkningens store Flertal er nogen stærk Stemning for. Det har altsaa været med en fuld saglig Enighed om denne Vejs Fortrin for den anden, at man har fulgt Regeringen i dens Forslag. Naar dette er Tilfældet, mener jeg, at man ikke bør forlade denne Vej, før det er givet, at den ikke kan føre til Maalet, og jeg maa give den højtærede Konseilspræsident Ret i, at Sagen kan ikke siges at være strandet. Den er strandet foreløbig i det andet Ting, men strandet helt er den ikke. Jeg anser det ikke for haabløst at genoptage Forhandlingen om den til næste Aar og søge at faa en Løsning af den. Jeg gaar saa ganske vist ud fra, at den højtærede Konseilspræsident vil søge at fremme en Løsning af Sagen med al mulig Kraft, at han ikke vil lade noget rimeligt og kon-